

'Op de woelige baren', het museum in 2003

Een greep uit het jaarverslag

Ruim een jaar geleden werd een licht herstel van de economie voorspeld. In de Verenigde Staten trokken de cijfers weer gestaag omhoog en het aantal werklozen nam af. Ook Nederland zou hierdoor positief worden beïnvloed, zodat we meer mochten gaan verwachten van het jaar 2003. Helaas bleek de werkelijkheid een stuk minder rooskleurig dan de voorspelling. Uiteindelijk zou de inflatie tot rond de 2,5 procent oplopen en de groei van de particuliere consumptie blijven steken op een karig half procentje. Niettemin waren er in de recreatieve branche diverse investeerders die in 2003 nieuwe projecten opzetten.

Ook het Zuiderzeemuseum werkte in 2003 aan het vinden van nieuwe perspectieven om de teruglopende bezoekersaantallen te keren. In samenwerking met de Stichting Behoud Cultureel Erfgoed Verkade, de Rijksgebouwendienst en zijn architect, werden plannen ontwikkeld om de bedrijfscollectie van Verkade onder te brengen in Enkhuizen. Hierdoor zouden de presentaties - zowel in het binnen- als het buitenmuseum - verrijkt worden met een uniek stuk industriële geschiedenis. Deze prikkel zou zeker bijdragen aan het verbeteren van de marktmogelijkheden van het museum. Helaas nam het bestuur van de Stichting Verkade in februari 2004 plotseling het besluit om de aangegane verbintenissen te verbreken en de collectie toch elders onder te brengen. Het gevolg is dat de ontwikkelde plannen geen doorgang kunnen vinden en de verwachte meeropbrengsten aan het museum voorbij gaan. Hiermee komt het museum (mede door de bekende pensioenproblematiek) onverwacht in zeer woelig vaarwater.

In de planontwikkeling voor de komende beleidsperiode (2005-2008) is het museum dan ook een weg ingeslagen om nog meer mogelijkheden te creëren om te beantwoorden aan (latente) vragen uit de markt. Het museum volgt al een aantal jaren een brede missie waarbij voorop staat dat wij er zijn om de geschiedenis van de voormalige Zuiderzee te vertellen, verbanden te leggen en daarbij te voorzien in de fundamentele behoefte tot educatie en ontspanning. Dit blijft natuurlijk de basis van ons handelen, omdat wij een museum zijn en blijven! Wat ook duidelijk is, is dat wij bij het vaststellen van onze jaarplannen niet altijd kunnen uitgaan van een vast aantal bezoekers, maar rekening moeten houden met een stevige marktwerking. Wij moeten onze plaats in de markt min of meer bevechten en waarmaken. Het ministerie van OCW stuurt daarbij slechts op hoofdlijnen, de detaillering is aan ons. Inmiddels hebben wij een drietal jaren ervaring opgedaan met het werken vanuit een structuur met productmarktmanagers. Deze

structuur wordt ondersteund door een planningsproces dat stap voor stap dwingt tot het maken van keuzes, hetgeen een betere verdeling van de beschikbare middelen tot gevolg heeft.

In 2003 werden zo keuzes gemaakt voor een beperkt aantal tijdelijk tentoonstellingen en diverse verbeteringen in de bestaande presentaties. In het begin van het verslagjaar pronkte de tentoonstelling 'De Zuiderzeeballade en andere liederen van de Zuiderzee' nog in het binnenmuseum. Hieraan werd een groepsarrangement voor (koo)verenigingen gekoppeld, met als doel het bezoekersaantal in de winter te verhogen. Vooral dit groepsbezoek bleef echter bij de verwachtingen. Het aantal individuele bezoekers steeg gelukkig wel in deze winter. In het najaar is samen met uitgeverij Rubinstein, de Amerikaanse rechthebbenden en bibliotheekorganisatie ProBiblio, een project opgezet rond de beroemde serie Gouden Boekjes. Het gouden jubileum van deze serie kinderboeken, werd in het Zuiderzeemuseum vertaald naar een prachtige tentoonstelling met onder meer origineel artwork. Eind juni verschijnt nog een nieuw deel in deze serie met de titel 'Anton vangt een vis'. Dit boekje vertelt het verhaal van de belevenissen van twee kinderen en de aalsholwer Anton in een voormalig Zuiderzeedorp. Het project behelsde verder een voorleeskabinet, dat vanaf juli langs de bibliotheken in de provincie Noord-Holland gaat.

Per saldo sloot het museum het jaar 2003 af met een lager bezoekersaantal: 251.159 personen. Ten opzichte van 2002 is dat een daling van bijna 5 procent. De waardering die de bezoekers uitspraken over het museum bleef echter ongewijzigd positief: de gemiddelde score is een ruime 8. De financiële cijfers zijn helaas minder rooskleurig, mede vanwege het ontbreken van een oplossing voor de voorfinanciering van de pensioenlasten en het uitblijven van een adequate regeling voor de doorbetaling van seizoenskrachten. De solvabiliteit en liquiditeit van het museum blijven goed, maar de dreiging van een oplopend exploitatietekort (bij geringe reserves) is niet denkbeeldig. Daarvoor moeten oplossingen worden gevonden met alle betrokken partijen, waaraan dan ook met veel energie wordt gewerkt in 2004.

Wilt u meer weten over de activiteiten en cijfers van het jaar 2003, lees dan het volledige jaarverslag. U kunt een exemplaar vinden op de homepage van onze website (te downloaden als pdf-file) of een gedrukt exemplaar bestellen via netpost@zuiderzeemuseum.nl (vermeld duidelijk uw naam- en adresgegevens). ■